

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
privind controlul constituționalității art.30 alin.(5) din
Legea serviciului public nr. 443-XIII din 4 mai 1995

Nr.21 din 19.04.2001

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.49-50/19 din 03.05.2001

* * *

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:

Constantin LOZOVANU	- președinte
Mihai COTOROBAI	- judecător
Mircea IUGA	- judecător
Dumitru PULBER	- judecător-raportor
Elena SAFALERU	- judecător-raportor

cu participarea grefierului Corina Popa, deputatului în Parlament Ștefan Secăreanu, unul din autorii sesizării, reprezentantului permanent al Parlamentului la Curtea Constituțională Ion Creangă și a reprezentantului permanent al Guvernului la Curtea Constituțională Galina Chirinciuc, conducându-se după art.135 alin.(1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 4 alin. (1) lit. a), art. 16 din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință publică dosarul privind controlul constituționalității prevederilor art.30 alin.(5) din Legea serviciului public nr.443-XIII din 4 mai 1995* (în continuare - Legea serviciului public).

* M.O., 1995, nr.61, art.681.

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputaților în Parlamentul de legislatura a XIV-a Alexandru Lazăr, Ion Neagu, Dumitru Osipov și Ștefan Secăreanu, depusă în conformitate cu art.24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.38 și 39 din Codul jurisdicției constituționale.

Prin decizia Curții Constituționale din 11 ianuarie 2001 sesizarea a fost acceptată pentru examinare în fond și înscrisă în ordinea de zi.

În procesul examinării preliminare a sesizării Curtea Constituțională a solicitat puncte de vedere Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Curții Supreme de Justiție, Procuraturii Generale, Ministerului Justiției și Ministerului Afacerilor Interne.

Examinînd materialele dosarului, audiind informația judecătorilor-raportori și argumentele părților expuse în ședință,
Curtea Constituțională

a constatat:

1. Articolul 30 alineatul (5) din Legea serviciului public prevede că, dacă acțiunile funcționarului public, legate de îndeplinirea obligațiilor de serviciu, întrunesc elementele componente ale infracțiunii, conducătorul autorității publice este obligat să prezinte materialele respective organelor de cercetare sau anchetare penală și, în baza deciziei acestora, să-l înlăture de la exercitarea obligațiilor de serviciu cu suspendarea salariului.

2. La 3 ianuarie 2001 deputații Alexandru Lazăr, Ion Neagu, Dumitru Osipov și Ștefan Secăreanu au sesizat Curtea Constituțională pentru controlul constituționalității prevederilor art.30 alin.(5) din Legea serviciului public. În sesizare se afirmă că dispozițiile precitate contravin principiului prezumției nevinovăției, stipulat în art.21 din

Constituție. În opinia autorilor sesizării, norma contestată obligă conducătorul autorității publice să aprecieze dacă acțiunile funcționarului public întrunesc elementele componente ale infracțiunii și, prin urmare, contravine dispozițiilor art.6 și 114 din Constituție privind separarea puterilor în stat și înfăptuirea justiției numai de instanțele judecătorești. În sesizare se susține de asemenea că prevederile art.30 alin.(5) din Legea serviciului public încalcă principiul egalității în fața legii, consfințit în art.16 din Constituție, deoarece "... stabilește un regim procesual penal nefavorabil pentru o categorie bine definită de cetățeni, și anume funcționarii publici".

3. Examinând sesizarea grupului de deputați sub aspectul concordanței dintre textul legal ce face obiectul sesizării și dispozițiile constituționale, Curtea Constituțională relevă următoarele.

Teza, invocată de autorii sesizării, potrivit căreia prevederile art.30 alin.(5) din Legea serviciului public pun în sarcina conducătorului autorității publice aprecierea acțiunilor funcționarului sub aspect infracțional, este neconcludentă.

Deși din punctul de vedere al tehnicii legislative redacția textului normei juridice contestate este imperfectă, analiza complexă și interpretarea lui logico-gramaticală și sistematică permite să se tragă concluzia certă că conducătorul autorității publice nu este subiectul care apreciază dacă acțiunile funcționarului întrunesc elementele componente ale infracțiunii. Potrivit normei cuprinse în art. 30 alin. (5) din Legea serviciului public, conducătorul autorității publice este obligat să înlăture funcționarul de la exercitarea obligațiilor de serviciu cu suspendarea salariului numai în baza deciziei organelor de cercetare sau anchetare penală. Procedura de înlăturare (de destituire) din funcție este prevăzută de art.135 din Codul de procedură penală, conform căruia, dacă o persoană cu funcție de răspundere a fost pusă sub învinuire și ea trebuie să fie destituită din funcție, anchetatorul penal dă o ordonanță în acest sens, care urmează să fie sancționată de procuror sau de locțiitorul lui.

Ordonanța se trimite spre executare la locul unde lucrează învinuitul. Din cele menționate rezultă că funcționarul public poate fi înlăturat de la exercitarea obligațiilor de serviciu numai în cazul în care a fost pus sub învinuire, cu respectarea prevederilor Codului de procedură penală.

De menționat că, în conformitate cu art.30 alin.(6) din Legea serviciului public, durata înlăturării din funcție nu poate depăși termenele stabilite de legislație pentru cercetare, anchetare penală sau judecare a cauzei. Prin urmare, înlăturarea temporară a funcționarului public de la exercitarea obligațiilor de serviciu nu este o pedeapsă penală, cum se susține în sesizare, ci o măsură dispusă de către organul de anchetă penală, pentru ca persoana pusă sub învinuire să nu-și poată continua activitatea infracțională în exercitarea atribuțiilor de serviciu. Această măsură, prevăzută de lege, se impune de asemenea pentru asigurarea bunei desfășurări a anchetei penale și ea se înscrie în prevederile art. 54 din Legea Supremă și nu încalcă principiul prezumției nevinovăției.

4. Curtea nu poate reține de asemenea teza, prin care autorii sesizării afirmă că norma juridică contestată contravine principiului constituțional privind egalitatea în fața legii (art.16 alin. (2) din Constituție).

Înlăturarea temporară a funcționarilor publici de la exercitarea obligațiilor de serviciu în condițiile prevăzute de art.30 alin.(5) din Legea serviciului public și art.135 din Codul de procedură penală este necesară nu numai pentru contracararea activității infracționale a acestora în exercitarea atribuțiilor de serviciu și asigurarea bunei

desfășurări a anchetei penale, această măsură fiind determinată și de statutul special al funcționarului public.

Serviciul public înseamnă totalitatea autorităților publice și activitatea persoanelor ce ocupă posturi în aparatul acestor organe, îndreptată spre realizarea împuternicirilor acestor autorități în scopul dezvoltării economiei, culturii, sferei sociale, promovării politicii externe, apărării ordinii de drept și asigurării securității naționale, ocrotirii drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor.

Având în vedere sarcinile importante ale serviciului public și faptul că statutul funcționarului public implică drepturi, obligații și responsabilități deosebite, Curtea consideră că înlăturarea funcționarului public de la exercitarea obligațiilor de serviciu pentru perioada cercetării sau anchetei preliminare nu contravine principiului consacrat în art.16 alin.(2) din Constituție.

De asemenea, Curtea relevă că norma contestată nu îngreșește accesul liber la justiție, cum se afirmă în sesizare, deoarece hotărîrea organului de anchetă penală și a procurorului privind înlăturarea din funcție poate fi contestată în instanța de judecată (art.195/1 din Codul de procedură penală).

De menționat că funcționarul public, față de care se aplică această măsură de procedură penală, dispune plenar de drepturile garantate prin art. 53 din Constituție. În afară de aceasta, în conformitate cu art.30 alin.(7) din Legea serviciului public, dacă în urma cercetării sau anchetării penale se constată că decizia de înlăturare din funcție nu este legitimă, ea se anulează, iar funcționarului public i se plătește salariul mediu lunar pentru întreaga perioadă de înlăturare (art.30 alin.(7) din Legea serviciului public). De aceleași garanții funcționarul public beneficiază și în temeiul Legii nr.1545-XIV din 25 februarie 1998 "Privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de cercetare penală și de anchetă preliminară, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești". Potrivit art.1 alin.(1) lit.b) și art.4 lit.b) din această lege, în cazul anchetării ori judecării cauzei penale, prejudiciul moral și material este reparabil dacă acesta a fost cauzat unei persoane fizice în urma eliberării ilegale din funcție sau în cazul clasării dosarului.

* M.O., 1998, nr. 50-51, art. 359.

Art. 30 alin. (5) din Legea serviciului public nu contravine nici normelor internaționale. Astfel, potrivit art. 29 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, în exercitarea drepturilor și libertăților sale, fiecare persoană este supusă numai îngrădirilor stabilite de lege în scopul exclusiv al asigurării ordinii publice.

Pentru considerentele expuse, conducîndu-se după art.140 alin.(2) din Constituție, art.26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 61, 62 și art.68 din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. Recunoaște constituționale prevederile art.30 alin.(5) din Legea serviciului public nr.443-XIII din 4 mai 1995.

2. Prezenta Hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTE

Constantin LOZOVANU

Chișinău, 19 aprilie 2001.

Nr. 21.